

A la mare de l'Ester li passa alguna cosa

L'Ester va notar que a la mare li passava alguna cosa aquell matí en què, en despertar-la amb un petó com feia cada dia, va notar que tenia la galta mullada, que els llavis li tremolaven i que la veu que l'havia arrancat del son tenia molt endins un so semblant al del violí, un so com el de la brisa solitària d'hivern que travessa els carrers al vespre.

—Bon dia, *quinquirrinera*. —Sempre la despertava amb aquesta paraula, que provocava en l'Ester ganes de saltar del llit i posar-se a ballar.

Però aquell dia sonava com el repicament d'una tasseta fràgil rebotant a terra, a punt de fer-se a miques.

Quantes vegades havia jugat al rotlle, de nena, amb la seva mare. Feien la volta per situar-se d'esquena, donar-se la mà i continuar girant, i, després, tornaven a fer la volta per posar-se de cara

i continuar jugant. I així una vegada i una altra. Una alegria com un somriure que encara no ha aflatat als llavis anava pujant del ventre al pit, recorria el tronc de l'Ester, fins que per fi travessava la boca i esclatava en una riallada que contagiava la seva mare. Totes dues, d'un salt, s'asseien a terra i continuaven rient. El riure de l'Ester i el de la seva mare s'encomanaven entre si.

Però, ara, la paraula *quinqüirrinera* ressonava a les orelles de l'Ester com un repicament trist i llunyà en el temps.

«Ha plorat», es va dir l'Ester, mentre es refregava els ulls i sentia que la mare sortia de l'habitació amb aquell pijama que agitava l'aire com una bandera, signe inequívoc que li venia gran, i amb aquelles xancletes que s'enganxaven i es desenganxaven de la planta del peu i feien «flot-flot» per tota la casa.

Va estar a punt de preguntar-li si li passava alguna cosa, però la pregunta li va quedar a la punta de la llengua, perquè la seva mare ja havia sortit de l'habitació i perquè va notar alguna cosa en ella

que li va donar a entendre que no volia que la seva *quinquirrinera* sabés què li passava: el problema, el disgust o el que fos.

Va palpar el rellotge. Les vuit en punt. L'Ester sabia llegir el rellotge des de petita. Encara recordava com la mare l'ajudava a palpar les agulles del rellotge mentre li anava assenyalant l'hora. L'Ester només percebia un cercle amb unes ratlles i unes agulles, alhora que la seva ment s'esforçava per entendre com funcionava l'hora en aquell trasto que li semblava màgic i secret. Afinava l'orella per intentar captar amb més precisió l'hora que li assenyalava la mare i que ella no aconseguia interpretar. Més endavant, la mare li va anar explicant el mecanisme de les hores, i la ment de l'Ester es va anar il·luminant i va captar en aquelles ratlles el que abans no aconseguia comprendre. Això li va provocar una impressió esglaiadora que mai no li va desaparèixer; es va adonar que els seus ulls podien mirar moltes coses a través dels dits i, després, formar una imatge dins del cap. Des d'aleshores, l'Ester intentava percebre a través del tacte els sons, la temperatura, les olors...

Una cosa semblant li va passar quan, un dia, els pares la van portar a passejar pel moll de Fuenterrabía, a la desembocadura del riu Bidasoa. El pare li va agafar el braç i va assenyalar cap a l'altre costat de la ria.

—Ester, a l'altre costat del riu hi ha França.

França? On era França? L'Ester només percebia l'estret passeig del moll, el so suau de l'aigua als dos costats, un cert vertigen provocat per la immensitat del mar que ella endevinava al seu davant... Va prémer les parpelles, les va mantenir fortament tancades per intentar traçar amb intensitat la imatge de la misteriosa França, aquella paraula màgica que sonava a les orelles de l'Ester i li indicava un altre món, que devia ser molt diferent del que ella estava acostumada a sentir. On era França? A França s'olorava igual, es tocava igual, tot sonava igual?

L'Ester va desplaçar mig cos fora del llit i va palpar el terra. Va tocar les seves sabatilles vermelles amb un cercle blanc a la part de l'empenya, com la mare les hi va descriure en comprar-les-hi a la sabateria d'en Tomàs. El cercle blanc de l'empenya

simulava un rellotge i una cara al mateix temps, i l'Ester percebia perfectament els dos detalls; les sabatilles sempre indicaven un quart de dotze. Abans d'anar-se'n a dormir, se les treia i les col·locava totes dues juntes, perpendiculars al llit. Tenia les seves coses ben ordenades, cada peça de roba i cada objecte en un lloc precís, i no permetia que ningú alterés l'ordre que ella establia. Per exemple, el joc de retoladors estava organitzat segons una successió de colors invariable, i ella hi dibuixava les imatges que traçava dins del cap. Si algú feia servir els retoladors i no els desava tal com ella els havia deixat abans, l'Ester se n'adonava immediatament, perquè cada retolador tenia un tacte lleugerament diferent.

—Qui ha fet servir els meus retoladors? —preguntava enfadada, i els anava col·locant com només ella sabia.